

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Hra, pohádka, písnička, to je naše
školička

1	Identifikační údaje o škole	3
1.1	Název ŠVP.....	3
1.2	Údaje o škole.....	3
1.3	Zřizovatel.....	3
1.4	Platnost dokumentu	4
2	Obecná charakteristika školy	5
2.1	Velikost školy.....	5
2.2	Lokalita školy.....	5
2.3	Charakter a specifika budovy.....	5
3	Podmínky vzdělávání.....	7
3.1	Věcné podmínky	7
3.2	Životospráva.....	7
3.3	Psychosociální podmínky	8
3.4	Organizace chodu.....	9
3.5	Řízení mateřské školy.....	9
3.6	Personální a pedagogické zajištění	10
3.7	Spoluúčast rodičů.....	10
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	11
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	12
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	12
4	Organizace vzdělávání.....	14
5	Charakteristika vzdělávacího programu	16
5.1	Zaměření školy	16
5.2	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu	16
5.3	Metody a formy vzdělávání	16
5.4	Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných	17
5.5	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let	19
6	Vzdělávací obsah.....	21
6.1	Integrované bloky	21
6.1.1	PODZIM	21
6.1.2	ZIMA.....	27
6.1.3	JARO	33
6.1.4	LÉTO	39
6.2	Popis zpracování třídního vzdělávacího programu	41
6.3	Dílčí projekty a programy.....	42
7	Systém evaluace.....	43

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

MOTIVAČNÍ NÁZEV: Hra, pohádka, písnička, to je naše školička

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Základní škola a Mateřská škola Štěpánov nad Svratkou, okres Žďár nad Sázavou, příspěvková organizace

SÍDLO ŠKOLY:

592 63 Štěpánov nad Svratkou 159

KONTAKTY:

e-mail: zs.stepanov@seznam.cz,

web: www.zsstepanovns.cz

REDIZO: 600130045

IČO: 70885966

STATUTARNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Mgr. Jiří Dufek

ZPRACOVATELÉ PROGRAMU: Mgr. Stanislava Kubíková - zástupce ředitele pro MŠ

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Městys Štěpánov nad Svratkou

ADRESA ZŘIZOVATELE:

592 63 Štěpánov nad Svratkou 23

KONTAKTY:

Tel.: 566 560 532, 724 181 887

E-mail: mestys@stepanovnadsvratkou.cz

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: od 1. 9. 2021 do 31. 8. 2023

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 30. 8. 2021

DATUM PROJEDNÁNÍ SE ZŘIZOVATELEM: 30. 8. 2021

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Kapacita školy: 46

Počet tříd: 2

Počet pracovníků: 6

V případě potřeby a možnosti je stálý počet pracovníků doplňován o další pracovníky (např. chůvy, školní asistenty, apod.).

2.2 Lokalita školy

Lokalita školy:

Mateřská škola plně využívá možností lokality. Kopcovitý terén nabízí dětem pobyt v zajímavém terénu. Blízkost lesa a řeky zase otevírá možnosti pro dobrodružství a zajímavé činnosti v přírodě. Dostupné je také centrum městyse a s tím spojené důležité veřejné budovy a infrastruktura, na kterou je možné navázat v jednotlivých vzdělávacích oblastech. Snahou je propojování s životem vesnice a návaznost také na okolní akce, ze kterých k nám děti do MŠ dojíždějí.

2.3 Charakter a specifika budovy

Charakter a specifika budovy/budov:

Mateřská škola je součástí budovy základní školy. Jedná se o přístavbu z roku 2007. Tvoří ji dvě třídy s celodenním provozem a kapacitou 46 dětí. V přízemí je šatna pro děti z obou tříd, dále jedna třída, sociální zařízení pro děti a zaměstnance, kancelář, výdejna jídla, úklidová komora. Jídlo je přiváženo z kuchyně základní školy. Na stravování se děti střídají ve spodní třídě v přízemí. V prvním poschodí je druhá třída, samostatná ložnice a sociální zařízení. Nábytek ve třídách je dětem dostupný a stylizovaný do hravých barev a materiálů. Stolečky a židličky pro děti mají dva rozměry – vyšší a nižší, pro mladší a starší děti. Prostředí mateřské školy je příjemné, čisté a udržováno neustálou péčí zaměstnanců. V možnostech je využívání tělocvičny školy a polytechnické učebny s venkovním altánem, která není spojena se školou, ale stojí v bezprostřední blízkosti budovy.

Dopravní dostupnost školy:

Mateřskou školu navštěvují děti z nedalekých obcí. Je zde možnost autobusového spojení (zastávka je přímo u školy), dále doprava osobním automobilem.

Informace z historie školy:

Od 1. ledna 2003 je mateřská škola součástí právního subjektu - Základní škola a Mateřská škola Štěpánov nad Svratkou. Od 12. března 2007 je mateřská škola součástí budovy základní školy. Zřizovatelem je Městys Štěpánov nad Svratkou.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

V mateřské škole se snažíme o podnětné a vkusně vybavené prostředí, kde se děti cítí dobře, a které podněcuje jejich zvědavost a samostatnost. To ruku v ruce doplňují i společně nastavená pravidla školy.

Mateřská škola má v obou odděleních dostatečně velké prostory odpovídající příslušným předpisům. Prostory a osvětlení vyhovuje také hygienickým normám i standardům. Interiér je vhodně stavebně řešen pro individuální i skupinové činnosti. Nábytek i ostatní vybavení je přizpůsobeno antropometrickým požadavkům. Vše je stylizováno do hravých barev a materiálů. Zařízení je zdravotně nezávadné a bezpečné, odpovídající počtu dětí. Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním odpovídá počtu dětí i věku. Průběžně je doplňováno, obměňováno. Na opravách se podílejí i rodiče. Převážná část hraček, pomůcek a náčiní je umístěna tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se orientovaly v jejich uložení. Jsou nastavena pravidla k jejich využívání a to v součinnosti pedagogů a dětí. Děti se svými výtvary podílejí na výzdobě interiéru budovy. Prostředí je upraveno tak, aby dětské práce byly přístupné dětem i rodičům. Interiér neustále zpřijemňujeme. V bezprostřední blízkosti budovy je zahrada, která je vybavena tak, aby dětem umožňovala rozmanité pohybové a další aktivity. K dispozici je zahradní domek, altán, herní sestava apod. Využívána jsou i dvě travnatá hřiště u školy. Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

Pomůcky, které mají děti k dispozici, jsou na dobré úrovni, ale vnímáme některé nedostatky. Ty se snažíme postupně řešit. Zapojení ICT do výuky (nákup tabletů, interaktivní tabule), obnova hracích prvků na zahradě i v interiéru (zhotovení nové kuchyňky). Dětem je předkládána pestrá nabídka. Cílem je však nepřehltit.

3.2 Životospráva

Dětem je nabízena plnohodnotná a vyvážená strava, mají stále k dispozici dostatek tekutin a možnost výběru. Mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány doporučené intervaly. Případná dietní omezení individuálně řešíme. Je zajištěn pravidelný denní řád, který je natolik flexibilní, že umožňuje organizaci činností dětí v průběhu dne přizpůsobit potřebám, aktuální situaci a všem zúčastněným. Pevný čas Pokud to počasí dovolí, snahou je být s dětmi, co nejvíce venku. Je respektována doporučená délka s ohledem na aktuální stav počasí (zhoršené ovzduší, silný mráz, náledí, silný vítr apod.). Dostatek volného pohybu je pro děti zajištěn nejen v interiéru mateřské školy, ale také při využití zahrady, hřišť a okolí školy. Pohyb je u dětí podporován v průběhu celého dne. Je respektována individuální potřeba aktivity a spánku. Nabízíme prostor pro relaxaci,

odpočinek, přípravu na školní docházku a další aktivity. Do spaní děti v MŠ nenutíme! Odpočinkový režim je respektován. Přirozený vzor zajišťují učitelé svým jednáním a chováním dle zásad zdravého životního stylu. Děti do jídla nenutíme. Snažíme se však, aby dokázaly ochutnávat a učily se zdravému stravování a správnému stolování.

- Sledovat trendy ve stravování a poskytovat pestrou stravu, která bude děti lákat ochutnat.
- Zaměřit se na stravování dětí, především mladších (komunikace s rodiči).
- Vést děti k návyku k samostatnému pití.

3.3 Psychosociální podmínky

Snahou zaměstnanců školy je, aby dětem vytvářely prostředí, kde se cítí bezpečně, jistě a spokojeně. Vedeme děti k respektu a vnímání osobní svobody, která nesmí narušovat svobodu druhého ("Nedělej druhému to, co nechceš, aby dělal on tobě.") Dle potřeb jednotlivých dětí je umožněna postupná adaptace. Proces průběžně komunikujeme s rodiči. Ve výchovně-vzdělávacím procesu respektují pedagogové obecně lidské, vývojové a individuální potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování. Jednají s dětmi nenásilně, přirozeně, citlivě, navozují situace pohody, klidu, relaxace. Snažíme se, aby všechny činnosti probíhaly v klidu, bez zbytečného spěchu a chvatu. Všechny děti mají stejná práva, stejné možnosti, stejné povinnosti, rovnocenné postavení. Nikdo není znevýhodňován či zvýhodňován. Máme nastavena pravidla soužití, která jsou srozumitelná. Respektujeme volnost a svobodu dítěte, která jde ruku v ruce se vzájemným respektem a nutností dodržovat vzájemný řád, který zajistí bezpečný prostor pro všechny. Pokyny jsou srozumitelné a dosažitelné. Snahou je vytvářet přátelské prostředí, v němž jsou děti rády. Je volen podporující styl, vstřícnost, empatie, vzájemné naslouchání, přímá komunikace. Vedeme děti k samostatnému rozhodování, ke spoluúčasti na činnostech. Vzdělávací nabídka odpovídá věku dítěte a potřebám jeho života. Pedagogové se vyhýbají negativním slovním komentářům. Podporují samostatnost dětí (nebát se), vyjadřují uznání, avšak je žádoucí vyvarovat se paušálním pochvalám a závěrům. Převažují pozitivní hodnocení. Ve vztazích je rozvíjena citlivost k toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemná pomoc a podpora. Dospělí se chovají důvěryhodně a spolehlivě. Pedagogové v naší škole podporují vztahy mezi dětmi. Nenásilně ovlivňují prosociální vztahy (prevence šikany a jiných sociálně nežádoucích jevů).

- Podporovat spokojený kolektiv dětí a dospělých, ve kterém se všichni cítí přátelsky.
- Udržovat atmosféru důvěry a spolupráce mezi zaměstnanci školy a rodiči.
- Respektovat nastavená pravidla soužití, průběžně vyhodnocovat (vyvažovat volnost dětí nezbytnou mírou omezení vyplývajících ze společně nastavených pravidel v MŠ).
- Dbát na prevenci rizikového chování.

3.4 Organizace chodu

Naše mateřská škola zajišťuje pravidelný rytmus a řád, který je dostatečně pružný a reaguje na individuální možnosti dětí. Při příchodu a odcházení dětí se doporučuje rodičům, aby počítali s časem, který dítě potřebuje ranní adaptaci i na dokončení započaté hry a úklid hraček. Do denního programu pravidelně zařazujeme řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity. Pedagogové se plně věnují dětem a jejich vzdělávání. Dětem vytváříme podmínky pro individuální i skupinové činnosti. Děti v MŠ nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí. Při vstupu dítěte do mateřské školy vycházíme z individuálních potřeb a je přizpůsoben adaptační režim. V denním programu je vyvážený poměr spontánních a řízených činností a to včetně aktivit, které škola organizuje nad rámec běžného programu. Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru. Děti jsou podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování. Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti. Děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách. Dbáme na osobní soukromí dětí. Pokud to děti potřebují, mají možnost využít klidných koutků, neúčastnit se společných činností, stejně tak mají možnost soukromí při osobní hygieně apod. Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí. K realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky - včasná příprava pomůcek, dostatečně a kvalitně vybavené věcné prostředí. Počty dětí na třídě nejsou překračovány, spojování tříd je maximálně omezeno.

3.5 Řízení mateřské školy

Vzhledem k tomu, že jsme malá mateřská škola součástí základní školy, řízení je postaveno především na otevřené komunikaci, důvěře a osobních kontaktech. Pravidelná zpětná vazba a komunikace všemi směry je prováděna tedy denně. Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny. Jasným vymezením a plněním povinností jednotlivci, podporujeme dobré vztahy na pracovišti. Máme vytvořen funkční informační systém - uvnitř MŠ i ven. Ředitel podporuje vzájemnou důvěru a toleranci u svých zaměstnanců. Ti jsou zapojováni do řízení mateřské školy, je jim ponechán dostatek pravomoci a je respektován jejich názor. Žádoucí je spoluúčast na rozhodování o zásadních otázkách školního programu. Ředitel školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně je motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci. Pedagogický sbor pracuje jako tým a ke své spolupráci se snaží vtahovat i rodiče. Při plánování pedagogické práce a chodu školy jde o funkčnost - využíváme zpětnou vazbu a analýzu předchozího stavu. Školní vzdělávací program zpracovává ředitel ve spolupráci s celým týmem, za případného přispění rodičů. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu MŠ, jsou smysluplné a užitečné. Spolupráce se zřizovatelem je na vysoké úrovni, stejně tak i s dalšími zúčastněnými organizacemi a odborníky.

Vnímáme, že sociální klima školy je odrazem našeho chování, které děti vstřebávají, napodobují a to se pak odráží v dalším vývoji.

- Podpora týmové spolupráce a otevřené komunikace.
- Zásady správné komunikace a dodržování pravidel přenášet na děti.
- Zaměřit se na osobní růst zaměstnanců, metodické vedení, možnosti vzdělávání.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Pedagogové v naší mateřské škole mají předepsanou odbornou kvalifikaci, popřípadě si ji doplňují. Ve výchovně vzdělávacím procesu v současnosti pomáhají také asistenti pedagoga. Pedagogický sbor funguje na základě jasně vymezených pravidel. Cílem je otevřená komunikace a snaha řešit případné problémy včas. Pedagogičtí pracovníci se průběžně aktivně sebevzdělávají. Následně dochází k přenosu informací ze vzdělávání i do celého týmu. Pedagogové mají zájem o svůj profesní růst, účastní se řady seminářů a vzdělávání. Vedení tento růst profesních kompetencí podporuje a vytváří podmínky pro další systematické vzdělávání. Pracovní dobu je organizována tak, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna optimální pedagogická péče o děti. Pedagogové se překrývají v maximální možné míře dle organizačních a personálních možností. Zaměstnanci naší školy se chovají, jednají a pracují profesionálním způsobem. Vstřícně se chovají k dětem i členům jejich rodin. Snahou je vytvářet harmonické vztahy mezi vedením a zaměstnanci, nevyhledávat konflikty a připravit klidné prostředí pro děti. Specializované služby, jako je logopedie či jiná péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky.

Záměry pro další období:

- Mít dobře fungující a spolupracující tým.
- Důraz na odborné vzdělávání pedagogů.

3.7 Spoluúčast rodičů

Jsme malá mateřská škola. Snažíme se neustále zkvalitňovat vztahy s rodiči. Stavíme na otevřenosti, vzájemné důvěře, vstřícnosti, porozumění a respektu. Nedílnou součástí je vzájemná spolupráce a partnerství. Sledujeme konkrétní potřeby jednotlivých dětí, respektive rodin, snažíme se jim porozumět a vyhovět. Rodiče jsou pravidelně informováni o aktivitách MŠ a mají možnost podílet se na dění. Mohou se účastnit různých programů, spolupodílet se při plánování aktivit, při řešení vzniklých problémů apod. Pedagogové pravidelně informují rodiče o individuálních pokrocích

dítěte, o prospívání jejich dítěte. Společně probíhá domluva o postupu při výchově a vzdělávání dítěte. Chráníme soukromí rodiny a zachováváme diskrétnost v jejích svěřených vnitřních záležitostech. Jednáme s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že se jedná o důvěrné informace. Podporujeme rodinnou výchovu. Nabízíme rodičům poradenský servis i nejrůznější osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání.

Formy spolupráce s rodiči: pravidelná setkávání, aktivity pro rodiče s dětmi, pořádání dětského karnevalu se zapojením veřejnosti, besedy s odborníky, společná tvoření, společná účast na akcích ZŠ i MŠ atd.

Záměry pro další období:

- Nadále vtahovat rodiče do dění mateřské školy.
- Realizovat dny otevřených dveří.
- Možnost adaptačních dní pro děti, které ještě do MŠ nenastoupily.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je třeba naplňování rámcových cílů a záměrů předškolního vzdělávání přizpůsobovat tak, aby maximálně vyhovovalo dětem, jejich potřebám a možnostem. Stejně jako v přístupu k dětem, které speciální vzdělávací potřeby nemají, je nutné vytváření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.

Prostředí naší mateřské školy je bezpečné s ohledem na potřeby dítěte se SVP. Je zabezpečena možnost pohybu a orientace dítěte v prostorách školy pomocí dostupných technických prostředků nebo lidských zdrojů. V případě potřeb konkrétního dítěte je nutné zajistit dané kompenzační (technické a didaktické) pomůcky. Je zajištěna kvalitní průběžná speciálně pedagogická péče. Nezbytné je zajištění spolupráce všech zapojených subjektů - zákonní zástupci, školská poradenská zařízení, popř. další odborníci mimo oblast školství. V případě potřeby je nutné zajistit snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy. Dle stupně přiznaného podpůrného opatření je začleněn do týmu asistent pedagoga. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je třeba naplňování rámcových cílů a záměrů předškolního vzdělávání přizpůsobovat tak, aby maximálně vyhovovalo dětem, jejich potřebám a možnostem. Včetně vhodného komunikačního systému.

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Podpora učitele především v oblasti osvojování českého jazyka je žádoucí pro děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí. Při práci s celou třídou je žádoucí mít na paměti, že se ve skupině tyto děti nacházejí a přizpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka. Důležité je nastavit postupný plynulý přechod do základního vzdělávání. Znalost češtiny dítě nejlépe získá v zapojování do pravidelných a běžných činností v MŠ. Dle opatření MŠMT v případě, že se v MŠ s počtem 4 a více dětí cizinců v povinném předškolním vzdělávání, zřídí škola skupinu pro jazykovou přípravu. Povinností je poskytovat jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v rozsahu jedné hodiny týdně. Hodina bude rozdělena do dvou nebo více bloků v průběhu týdne. Do skupiny mohou být na základě posouzení potřebnosti vedení školy zařazeny i jiné děti, které mají prokazatelně obdobné integrační potřeby jako děti cizinci (mladší děti, s českým občanstvím apod.) a to do vyššího počtu než osm dětí, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy dětí cizinců.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Snahou naší mateřské školy je mapovat nadání dětí. Dle svých možností vytváříme takové materiální podmínky, které umožní dítěti jeho talent rozvíjet. K rozvoji kognitivních schopností dětí je využívána řada materiálů, knih a didaktických pomůcek. Vzdělávání nadaných dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání, která by se mohla projevit dále ve škole a pokud možno i uplatnit a rozvíjet. Při vzdělávání je nutné vytvářet vhodné organizační podmínky. Pedagogové si prohlubují znalosti a dovednosti související se vzděláváním nadaných dětí. Podporujeme zvědavost dítěte, povzbuzujeme ke kladení otázek, k hledání vlastních cest a způsobů řešení, podporujeme tvořivost, kombinační schopnosti a originalitu. Spolupracujeme s odborníky ze školského poradenského zařízení, se zákonnými zástupci dítěte a dalšími subjekty (vzdělávací instituce, zájmové organizace apod.)

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Naše mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti. Ve třídách je zajištěno znepřístupnění bezpečnost ohrožujících předmětů (uzavíratelné skříňky, vyvýšené police apod.) a jsou nastavena srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek. Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku. Naše škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte. Šatna je vybavena dostatečným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby. Režim dne respektuje potřeby dětí - zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek. Rovněž adaptační období je přizpůsobeno individuálním potřebám dětí. Pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty je dítěti umožněno používání specifických

pomůcek. Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, dle potřeb a volby dětí. Pedagog uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá.

4 Organizace vzdělávání

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

V mateřské škole jsou dvě třídy s různou kapacitou dětí. Počet přijatých dětí do MŠ je takový, aby celkový počet nebyl větší než 46. Třídy jsou zpravidla heterogenní.

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

Při zařazování dětí do jednotlivých tříd je zohledňováno prostorové umístění tříd. Jedna třída je bezbariérová v přízemí, druhá v prvním poschodí. Proto jsou do horní třídy zpravidla zařazovány děti věkově starší. Je přihlédnuto také ke speciálním vzdělávacím potřebám dětí a je možné zohlednit přání rodičů a dětí.

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

Podle možností a podmínek školy je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů ve třídě, optimálně alespoň v rozsahu dvou a půl hodiny. Vykonávány jsou zpravidla náročnější řízené a částečně řízené činnosti s dětmi, pobyt venku apod. - respektive činnosti, při kterých je žádoucí souběžné působení dvou učitelů ve třídě.

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

Kritéria pro přijímání dětí do MŠ zveřejní ředitel školy před zápisem do MŠ na webových stránkách školy, v budově školy a prostřednictvím zřizovatele.

Popis pravidel organizace individuálního vzdělávání:

Zákonný zástupce dítěte, pro které je předškolní vzdělávání povinné, může pro dítě v odůvodněných případech zvolit, že bude individuálně vzděláváno.

Ředitel mateřské školy doporučí dle § 34b odst. 3 školského zákona zákonným zástupcům vzdělávací oblasti, v nichž má být dítě vzděláváno. Oblasti vycházejí z RVP PV, případně k tomu využijeme také svůj školní vzdělávací program.

Ředitel stanoví dle školského zákona ve školním řádu mateřské školy termíny, kdy se musí rodič dostavit s dítětem do MŠ k ověření úrovně dosahování očekávaných výstupů z jednotlivých vzdělávacích oblastí. Rovněž je stanoven náhradní termín ověření. Mateřská škola ověří úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech a případně doporučí zákonnému zástupci další postup při vzdělávání.

Pokud se rodič s dítětem nedostaví v řádném ani náhradním termínu, ukončí ředitel mateřské školy v souladu s § 34b odst. 4 školského zákona individuální vzdělávání dítěte.

Specifika vzdělávání distančním způsobem

Z důvodu krizových či mimořádných opatření nebo z důvodu nařízení karantény, kdy není možná osobní přítomnost většiny dětí (pro které je předškolní vzdělávání povinné) ze třídy, která je organizována výlučně pro tyto děti nebo chybí většina těchto dětí z celé MŠ, je zajištěno distanční vzdělávání.

- Komunikace s rodiči v případě distančního vzdělávání probíhá přednostně prostřednictvím aplikace „Školka v mobilu“. V případě potřeby je možné zvolit konzultace, telefonicky nebo e-mailem.
- Je využívána on-line výuka (v menší míře synchronní – ve stejném čase, více asynchronní, kdy děti pracují v různě zvoleném čase, svým tempem). Dále off-line výuka – širší nabídka pracovních listů a aktivit zaměřených na rozšíření požadovaných oblastí dítěte s povinným předškolním vzděláváním.
- Úkoly od dětí jsou předávány prostřednictvím aplikace, popř. osobně, e-mailem.
- Hodnocení výsledků vzdělávání probíhá průběžně během distanční výuky – individuálně s rodiči, popř. s dítětem. Následně po návratu do MŠ formou hry a nestresujících aktivit.

Cílem je i v těchto podmínkách v dětech podporovat zájem o vzdělávání, nepřetěžovat, aby měly chuť v učení pokračovat i po návratu do MŠ.

Omlouvání absence z distanční výuky je stejné jako u prezenční výuky.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

V naší mateřské škole se snažíme prolínat více modely, zaměření je tedy všeobecné, opírající se o základní lidské hodnoty. Snahou je pracovat s osobností dítěte v její komplexnosti. Vytvořit dětem prostor, kam děti chodí rády, těší se na své kamarády, posilují své působení ve skupině s důrazem na prosté základy slušného chování. Chceme, aby naše mateřská škola byla bezpečným místem, kde každé dítě může vyjádřit své pocity a přání a zároveň nedojde k narušení prostoru toho druhého. Rozvíjíme samostatnost dětí, schopnost komunikace a spolupráce tak, aby naše práce přispívala k všestrannému rozvoji osobnosti každého dítěte.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Při tvorbě ŠVP jsme vycházeli z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (RVP PV). Vzdělávání organizujeme tak, aby vedlo k rámcovým cílům a prostřednictvím dílčích cílů z pěti vzdělávacích oblastí (biologické, psychologické, interpersonální, sociálně-kulturní a environmentální) k rozvoji klíčových kompetencí u dětí.

Sledujeme tyto rámcové cíle:

- Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání.
- Osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost.
- Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí.

Naším dlouhodobým záměrem je tedy připravovat dětem takové podmínky prostředí a nabídku činností, aby v mateřské škole prožívaly chvíle plné radosti a pohody. Aby se cestou přirozené výchovy, za spoluúčasti rodiny, rozvíjely v samostatné a zdravě sebevědomé jedince, dobře připravené pro další život. Aby čas prožitý v mateřské škole byl pro děti příjemnou zkušeností a zdrojem dobrých a spolehlivých základů do života.

Zásadní je pro nás, aby si děti zvnitřnily základní lidské hodnoty a snažily se uplatňovat vnitřní morálku, což pak vede k upevňování kvalitních mezilidských vztahů.

5.3 Metody a formy vzdělávání

Formy vzdělávání:

Především jsou respektovány individuální zvláštnosti a potřeby každého dítěte. Využíváme formy individuálních činností, skupinových i frontálních. Uplatňovány jsou i aktivity řízené či částečně řízené, vhodně zvolené pedagogem. Cílená a plánovaná didaktická činnost, která je učitelem přímo nebo nepřímo motivovaná, probíhá zpravidla v menší skupině či individuálně. Velkou část vyplňují právě individuální činnosti, kdy s dítětem pracujeme a sledujeme oblasti, které již dítě zvládá, v nichž je ještě nutné dítě podporovat apod. Děti vedeme k pochopení pojmu skupina a týmovost a formy vzdělávání se opírají také o tuto skutečnost - společné tvoření, skupinové činnosti apod.

Metody vzdělávání:

Při vzdělávání vycházíme z přímých zážitků dětí, které se bezprostředně odráží při využití prožikového a kooperativního učení hrou a činností dětí podporujících jejich zvědavost, podněcující radost dítěte z učení, objevování, získávání nových zkušeností a zvládání dalších dovedností. Nové poznatky jsou tak dětem předávány nenásilnou formou, přirozeně během her a činností. Stejně tak probíhá i jejich zapojení do hry. Děti jsou vedeny ke vzájemné spolupráci, komunikaci a radosti být spolu, radosti z nového poznání. Při výběru hry nebo činnosti necháváme dětem možnost vlastní volby podle zájmu. Ve vzdělávání využíváme situačního učení, které poskytuje dítěti srozumitelné, praktické ukázky životních souvislostí - řešení problémů, komunikace s dospělým, vztahy mezi kamarády apod.

Dítě se tak učí dovednostem, poznatkům ve chvíli, kdy je potřebuje a lépe tak chápe jejich smysl. Některé situace jsou pak vytvářeny záměrně. Významnou úlohu sehrává i samotný vzor pedagoga, jeho chování a vystupování v MŠ. Snažíme se být průvodcem dítěti na jeho cestě za poznáním a probouzet v něm aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat a objevovat.

5.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP:

Při vzdělávání dětí vytváříme v rámci integrovaných bloků podmínky, které stimulují vzdělávací potenciál všech dětí v různých oblastech. Dětem, u nichž je shledána potřeba úpravy ve vzdělávání, jsou poskytována podpůrná opatření. Škola nastavuje pravidla u podpůrných opatření prvního stupně. Toto opatření představuje minimální úpravu metod práce, organizace a hodnocení vzdělávání. Potřeby dítěte jsou zjišťovány prostřednictvím pozorování dítěte při práci, hře a dalších činnostech, rozhovory, zapojením v kolektivu apod. Je-li to žádoucí, je písemně vyhotoven plán pedagogické podpory (PLPP). Zde jsou popsány potřeby žáka, speciální vzdělávací potřeby,

podpůrná opatření, stanoví se cíle podpory a způsoby vyhodnocování a naplňování plánu. Vše je konzultováno se zákonným zástupcem dítěte. Plán se průběžně aktualizuje a průběžně vyhodnocuje. Nejpozději po třech měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Pokud dítěti nebude postačovat poskytování podpůrných opatření prvního stupně, doporučí škola pomoc prostřednictvím školského poradenského zařízení - PPP, SPC. Do doby vyjádření poradenského zařízení se s žákem pracuje nadále dle PLPP.

S přihlédnutím na individuální možnosti dětí jsou jim v rámci pestré nabídky aktivit předkládány činnosti, které umožňují projevit potenciál dítěte a v co největší míře jej využít. Zpravidla nečekáme na potvrzení a identifikaci nadání, či mimořádného nadání, snažíme se podporovat všechny projevy a známky nadání. Dětem, které projevují známky nadání, věnujeme zvýšenou pozornost zaměřenou na to, aby se projevy nadání dětí v rozmanitých oblastech činnosti smysluplně uplatnily a s ohledem na individuální možnosti dětí dále rozvíjely. V případě, že se jedná o velmi výrazné projevy nadání, zejména v situacích vyžadujících značnou spolupráci a koordinaci s rodiči dětí, zpracováváme rovněž PLPP, který se řídí stejnými podmínkami jako v předchozím případě.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

Individuální vzdělávací plán (IVP) je zpracován, vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce.

IVP je závazným dokumentem, vychází ze školního vzdělávacího programu a je součástí dokumentace žáka. Je vytvořen pedagogy MŠ (součástí je i speciální pedagog) ve spolupráci s výchovným poradcem. Konzultován je se školským poradenským zařízením a zákonným zástupcem dítěte. IVP je zpracován písemnou formou co nejdříve, nejpozději však do jednoho měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce. IVP může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb dítěte. Škola ve spolupráci se školským poradenským zařízením, dítětem a zákonným zástupcem průběžně vyhodnocuje poskytování podpůrných opatření. Nejméně jednou ročně probíhá vyhodnocení naplňování IVP ve spolupráci se ŠPZ.

Pokud se u dítěte projeví mimořádné nadání v jedné nebo více oblastech, doporučíme rodičům dítěte rovněž vyšetření ve školském poradenském zařízení. Do doby než vyšetření proběhne a škole je školským poradenským zařízením doručeno doporučení ke vzdělávání dítěte, postupujeme při vzdělávání takového dítěte zpravidla podle PLPP. Pokud školské poradenské zařízení identifikuje mimořádné nadání dítěte a doporučí vypracování individuálního vzdělávacího plánu, postupujeme při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocování ve spolupráci s rodiči dítěte a školským poradenským zařízením.

Dle doporučení poradenského zařízení může při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami poskytnout podporu jinému pedagogickému pracovníkovi asistent pedagoga.

Pravidla pro zapojení další subjektů:

Spolupracujeme s Pedagogicko-psychologickou poradnou a Speciálně pedagogickým centrem Vysočina (PPP a SPC) ve Žďáře nad Sázavou. Spolupracujeme formou konzultací, seminářů, ale i osobních návštěv. Osobní návštěvy uskutečňují především pracovnice SPC přímo u nás ve škole. Využíváme i nabídku vzdělávacích institucí a zájmových organizací.

Zodpovědné osoby:

Zodpovědnou osobou za systém péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) je ředitel školy. Ten pověřuje učitele sestavením PLPP, IVP a komunikací se zákonnými zástupci. Dle těchto dokumentů pak postupují jednotliví učitelé pro danou třídu, v níž se dítě se SVP nachází. Spolupráce je navázána také se zástupkyní ředitele, která na škole plní funkci výchovného poradce a zajišťuje spolupráci se školským poradenským zařízením.

Vedoucí učitelka v MŠ je rovněž speciálním pedagogem.

Přehled předmětů speciálně pedagogické péče:

Předměty speciálně pedagogické péče jsou zařazovány v naší škole dle doporučení školského poradenského zařízení jako podpůrná opatření pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Vzdělávací obsah těchto předmětů přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům dítěte s priznanými podpůrnými opatřeními v rámci IVP. Obsah se tedy může měnit dle aktuálních potřeb. Nejčastěji je využíváno:

- zdravotní tělesná výchova, řečová výchova, nácvik sociální komunikace, rozvíjení sluchového vnímání, prostorové orientace, porozumění, koordinace...

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Péče o děti od dvou do tří let je organizačně a provozně zajištěna v souladu s platnými právními předpisy.

Hlavní činností této věkové skupiny je hra a proto je jí věnováno nejvíce času. Ke hře je nejvíce využíván ranní čas, kdy je nižší počet dětí a je více prostoru na individuální činnosti.

Pozornost je věnována především aktivitám, které podpoří adaptaci dítěte na zcela nový kolektiv a způsob práce (pobyt v MŠ je zpravidla první zkušeností se skupinou). Do popředí zájmu se dostávají zejména sebeobslužné činnosti v šatně, na toaletě, v umývárně, během stravování. Postupně jsou děti motivovány do zapojování i ve skupinových činnostech. Ty jsou zpravidla velmi krátké, proložené písněmi, říkadly, pohybem, tanečky, aby byla udržena pozornost dítěte. Motivace bývá podpořena také prací s loutkami, hračkou či zvířátkem.

Vhodné je ukotvení dítěte v prostoru MŠ - podpořit dítě, aby si našlo své místo a svůj oblíbený kout.

6 Vzdělávací obsah

6.1 Integrované bloky

6.1.1 PODZIM

Název integrovaného bloku	PODZIM
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	V tomto prvním období je hlavním cílem usnadnit dětem adaptaci na prostředí mateřské školy. Vytváříme pozitivní a bezpečné sociální prostředí, které inspiruje a přispívá ke spokojenosti dětí. Děti se seznámí s novými kamarády, se zaměstnanci školy, s prostory mateřské školy, školní zahrady i širším okolím. Hra je hlavní činností dětí předškolního věku, je jejich hlavní potřebou. Je také prostředkem k jejich učení v širším smyslu - učí se svoji činnost plánovat a organizovat. Děti se seznámí s uložením hraček, s úklidem hracích koutů, s potřebou vzájemného půjčování hraček. Pomohou vytvářet pravidla, která vedou k naplnění potřeby určité stálosti, řádu a smyslu. Seznámí se s důležitostí své značky, se správným stolováním, hygienickými a zdvořilostními návyky. Děti jsou podporovány od samého začátku k toleranci k odlišnostem a jedinečnostem každého z nás. Současně se snažíme dětem přibližovat podzimní období. Starší děti si připomenou sled ročních období. Pozorujeme přírodu, sledujeme její krásu, vyhledáváme, sbíráme podzimní plody, které využijeme k dalším činnostem s dětmi. Plody ze zahrad a polí poskytují dětem také mnoho možností k rozvíjení - poznávají názvy, barvy, tvary, chutě, co potřebují rostliny k růstu atd. Poznají některé profese, seznámí se s vlivem počasí, ovoce a zeleniny na zdraví a nemoc. Nezapomínáme ani na chování k přírodě. Vedeme děti k uvědomění, že i mé vlastní chování může ovlivnit prostředí, ve kterém žiji. Dále, aby děti dokázaly samy sdělovat své prožitky a vyjadřovat myšlenky. Podporujeme přátelské vztahy mezi dětmi, aby byly v prostředí mateřské školy spokojené. V závěru prvního tématu jsou dětem představeny a rozšířeny poznatky o změnách v podzimní přírodě, o barevnosti, o počasí, přírodních jevech, vlivu na zdraví a nemoc, o změnách v chování a oblékání. Pozornost je věnována pocitům a náladám, o nichž v průběhu hovoříme. Nezapomínáme na chování k přírodě. Zjišťujeme, jak je to v přírodě s ptáky a zvířaty. Využíváme zájmu a přání dětí. Podporujeme jejich zvědavost.

Název integrovaného bloku	PODZIM
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Rozpracováno v TVP.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímá si (nového, změněného, chybějícího) zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
	rozvoj a užívání všech smyslů	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
	uvědomění si vlastního těla	zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání	respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	získání relativní citové samostatnosti	odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	rozvoj schopnosti sebeovládání	ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímat si nepořádků a škod, upozornit na ně
	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
	vytváření základů pro práci s informacemi	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu	poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se) správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti) pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit		jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
		zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky) uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	spolupracovat s ostatními uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	zachovávat správné držení těla
	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.) zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla

6.1.2 ZIMA

Název integrovaného bloku	ZIMA
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Vánoce jsou období plné radosti a očekávání také v mateřské škole. Děti se nejdříve připravují na příchod Mikuláše. Pomáhají vyzdobit slavnostně a vánočně mateřskou školu. Vyrábí si dárečky a přání, těší se na návštěvu rodičů i blízkých - tomu jsou přizpůsobeny také některé činnosti. Užívají si vánoční nadílky. Při tom všem se postupně seznamují s vánočními tradicemi i přípravami. Zkouší se vžít do rolí svých rodičů - zahrnuto může být pečení z těsta, úklidové práce apod. Upevňují si citové pouto k rodině. Ve venkovním prostředí sledujeme proměny v přírodě - děti poznávají a pojmenovávají stromy, hovoříme o jejich ochraně, dále také pozorují výzdobu našeho okolí. Využíváme zájem o ryby, ptáky a další zvířata k získávání nových poznatků a zároveň zimní přírodu k venkovním radovánkám se sněhem i bez sněhu. Při kulturních aktivitách upevňujeme společenské návyky. Dále se vracíme k Vánocům a přechodu na nový rok. Děti se opět vnoří do pocitů a zážitků a svoji radost sdílí s kamarády. Vzpomínky upevníme a uplatníme při různých činnostech - kreslení a malování, rozhovory, pohybové činnosti a především hry. Postupně přecházíme do zimního období. Zaměřujeme se na znaky zimy, proměny přírody. Všimáme si počasí, pozorujeme přírodní jevy, zkoušíme vlastnosti sněhu. Opět si připomínáme vhodné oblékání, vliv na zdraví a nemoc. Zjišťujeme, jak je to se zvířaty a ptáky v zimě, kdo se o ně stará, sami se zapojujeme do krmení především ptáků. V příznivém počasí využíváme her se sněhem, sáňkování, seznámíme se s některými zimními sporty, zasoutěžíme si. Využíváme situací k získávání povědomí o bezpečném chování v zimě. Poslední část tohoto tématu se zaměřuje na celý svět. Pátráme po tom, co všechno svět tvoří, co zde můžeme najít. Pozornost je věnována člověku a jeho činnostem. Děti blíže poznávají profese. Poznávají práci lidí, jak nám pomáhají stroje. Seznamují se s různými materiály, které člověk využívá. Učí se vnímat rozdíly mezi profesemi, zaměřujeme se na vzájemnou pomoc a spolupráci. Hledáme odlišnosti lidí od zvířat. Pracujeme s odlišnostmi i mezi lidmi. Děti se poučí v oblasti bezpečnosti, chování při zvláštních situacích. Rozšiřují si poznatky z časových pojmů jako jsou den, týden, měsíc, rok, střídání ročních období. Poznávají sounáležitost s okolním světem. Společně přijdeme na to, jak získat potřebné informace k různým oblastem. Děti poznávají, zkouší a experimentují, hledají cesty k řešení pomocí logických postupů. Významnou část věnujeme dopravním prostředkům, což je pro děti

Název integrovaného bloku	ZIMA
	rovněž velmi lákavé a zajímavé. Při různých hrách i při pobytu venku si děti připomínají, co už vědí a obohacují se o další poznatky.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Rozpracováno v TVP.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	poznat některá písmena a číslice, popř. slova rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci utvořit jednoduchý rým
	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
	rozvoj společenského i estetického vkusu	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání	těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
		sledovat očima zleva doprava
		sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
		sledovat a vyprávět příběh, pohádku
		naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
		chápat slovní vtip a humor
		učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
		vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí,	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
		chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
		záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	zorganizovat hru rozhodovat o svých činnostech
	rozvoj kooperativních dovedností	spolupracovat s ostatními
	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
	rozvoj schopnosti sebeovládání	vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka	vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí	ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	všímat si změn a dění v nejbližším okolí
	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
		rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých

6.1.3 JARO

Název integrovaného bloku	JARO
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Probouzející příroda nabízí pro děti mnohé aktivity. Děti se seznamují s novými říkadly a písničkami, tanečky, hrami, soutěžemi. Chodíme si hrát do přírody, pozorujeme, poznáváme zvířata, ptáky, děláme pokusy, připomínáme si chování k přírodě. Sledujeme změny na zahradách, učíme, jak se starat o rostliny. Poznáváme sounáležitost s přírodou a lidmi. Užíváme si oslav největších svátků jara - Velikonoc. Seznamujeme se s tradicemi, chlapci se učí říkanku na pomlázku a zároveň jsou vedeni k tomu, jak se k dívkám o pomlázce chovat. O mezilidských vztazích hovoříme i šířeji. Upevňují si sebevědomí i kamarádství. Poznávají nové nálady i pocity. Děti si dle zájmu vyrábí, malují, poslouchají a hrají pohádky. Další období provází svět zvířat. Děti si připomínají, jak zvířátka vypadají, kde žijí, čím se živí. Seznamují se s některými jejich vlastnostmi i užitkem, pojmenovávají mláďata domácích zvířat, zjišťujeme, kdo se o ně stará. Děti sdílí s kamarády informace, jaká zvířata mají doma - podporujeme komunikaci v běžných situacích, aby dítě hovořilo bez ostychu a zábran před ostatními. Pozornost věnujeme také zvířatům z volné přírody kolem nás a zvířatům exotickým. Připomínáme si ochranu přírody, včetně zvířat. Děti se poučí o nebezpečí, které mohou od zvířat čekat. Společně přicházíme na to, jak se správně ke zvířátkům chovat. Zaměřujeme se také na to, kdo žije ve vodě a u vody, na důležitost vody pro náš svět. Provádíme přímá pozorování v přírodě, využíváme knihy a encyklopedie. Na zvířata si hrajeme, využíváme didaktických her, hraček, obrázků a jiných pomůcek. Také si je malujeme nebo kreslíme, vystřihujeme, popř. vyrábíme. Zpíváme si o zvířátkách písničky, posloucháme básničky, říkadla a pohádky, tancujeme. Vše v souladu s přáním a zájmy dětí. V závěru tématu využíváme krásné, jarní, barevné, měnící se přírody k pozorování, všímání si změn a dění v blízkém okolí. Rozvíjíme základní poznatky o okolním prostředí, které je dětem blízké, přirozené, zajímavé a využitelné pro další činnosti, k získávání nových informací, rozvíjení dovedností atd. Podporujeme dětskou zvědavost a zároveň soustředěnost a zaměřenost (dokončovat, co jsem započal). Radujeme se ze sluníčka, využíváme školní zahradu. Dětský zájem o přírodu směřujeme k poznávání života brouků, hmyzu, květín a jiných rostlin. Zjišťujeme, co se dělá na zahradách a polích. Přírodu vnímáme všemi smysly, vyjadřujeme s dětmi nálady a pocity. Rozvíjíme kladný vztah k okolí,

Název integrovaného bloku	JARO
	kamarádům, lidem, podporujeme citové vztahy k rodičům, prarodičům. Těšíme se z příjemných zážitků, podporujeme pocit radosti a sounáležitosti s kolektivem dětí. Lidský svět propojujeme s informacemi o vesmíru. Jde pouze o úvodní seznámení přijatelnou formou pro předškolní věk (den, noc, hvězdná obloha, planeta Země atd.).
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Rozpracováno v TVP.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zvládnout sebeobsahu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon poznat napsané své jméno
	rozvoj a užívání všech smyslů	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.) ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
		přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
		vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
		chápat slovní vtip a humor
		formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
		vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	zorganizovat hru
		rozhodovat o svých činnostech

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí) utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti) porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.) postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	rozvoj společenského i estetického vkusu rozvoj kooperativních dovedností	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus) respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	vytváření základů pro práci s informacemi	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
		popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
		řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.) uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.) vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

6.1.4 LÉTO

Název integrovaného bloku	LÉTO
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Poslední téma je ve znamení oslav, výletů a loučení s dětmi, které odejdou do základní školy. Slavíme Mezinárodní den dětí a Den otců, závěr školního roku. Na výletech a exkurzích si děti ověřují svoji samostatnost a schopnost postarat se o svoje věci, jak umí respektovat pokyny a dodržovat pravidla slušného chování. Mohou se setkat s tématy, která jsme během roku probírali - např. návštěva exotických zvířat. Děti tak uplatňují doposud získané zkušenosti v praktických situacích a tedy i v dalším učení. Poznatků z výletů pak využijeme i v dalších činnostech v mateřské škole - kreslení, modelování, poslech a zpěv písniček, vzpomínání, hry na zvířátka a se zvířátky a další. K tomu nám přispěje i činnost s informačními a komunikačními prostředky, s nimiž se děti běžně setkávají (knihy, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika apod.). Vedeme děti ke srozumitelné řeči. Využíváme vyprávění, vzpomínky, hádanky i přání. V závěru měsíce se slavnostně rozloučíme s předškolními dětmi, vzájemně si popřejeme příjemné léto, pobavíme se o bezpečném prožití tohoto období.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Rozpracováno v TVP.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity,	prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.) uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	poznat napsané své jméno poznat některá písmena a číslice, popř. slova sledovat očima zleva doprava
	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky	

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	(koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	poznávání jiných kultur	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)

6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

Třídní vzdělávací program není součástí školního vzdělávacího programu, ale při zpracování z něho vychází. Dle potřeby a aktuálnosti je možné aktivity pro daný týden obměňovat, přesouvat, či vypustit a nahradit dílčím projektem či programem. Třídní vzdělávací program už podrobněji rozpracovává klíčová témata, která jsme stanovili 4 a kopírují změny v přírodě, to, co se odehrává kolem dítěte. Podtémata jsou dále rozpracována do jednotlivých týdenních

aktivit, kde jsou v TVP návrhy námětů pro denní vzdělávací nabídku činností dětí. Snahou je maximálně využívat podněty z běžného života a dění kolem nás. To právě pedagogové zrcadlí a konkretizují v třídním vzdělávacím programu.

6.3 Dílčí projekty a programy

Součástí našeho ŠVP je i řada dílčích projektů, programů, které se prolínají do jednotlivých integrovaných bloků a dle potřeb jsou zařazovány do třídních programů.

Já a kniha - projekt, který je zapojen do komplexnějšího projektu Bystřicko čte dětem.

Den Země - projekt vztahující se k oslavám Dne Země 22. dubna.

Půjdu k zápisu - dílčí projekt uskutečňovaný přednostně pro předškoláky. Zde je věnována intenzivnější pozornost zápisu do 1. třídy.

Dětský karneval - společenská událost, na které se podílejí i rodiče dětí.

Průběžně jsou pak zahrnovány programy na prevenci rizikového chování - posílení sociální adaptace dětí, respektování sebe sama a respektování druhých, dokázat se bránit projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. Programy směřují k myšlence "Chovej se k ostatním tak, jak chceš, aby se oni chovali k tobě."

V průběhu roku realizujeme také aktivity nad rámec ŠVP, tzv. nadstandardní aktivity jako je např.: Tvoření s rodiči, Vánoční besídka, Velikonoční setkání s rodiči apod.

7 Systém evaluace

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Koncepce a rámec školy	Cíle: - zjistit, zda je ŠVP v souladu s požadavky RVP PV, - zjistit, jak jsou v TVP realizovány integrované bloky, - kontrolovat naplňování záměrů ŠVP, - kontrolovat kvalitu podmínek pro vzdělávání. Kritéria: - plnění cílů (soulad integrovaných bloků s RVP), - mateřská škola je bezpečné a vstřícné místo pro děti, rodiče i pedagogy,	Srovnávací analýza, analýza dokumentů, diskuze na pedagogických radách, analýza výsledku vyplývající z hodnocení průběhu pedagogického procesu, kontrola průběžného plánování kompetencí, analýza dle stanovených záměrů v ŠVP, pozorování.	Průběžně (kontrolovat kvalitu podmínek pro vzdělávání), ostatní - 1x ročně dle průběžného hodnocení TVP.	Ředitel, vedoucí učitelka, učitelé.
Pedagogické vedení školy	Cíle: - zjistit kvalitu pedagogického procesu, - podpořit spolupracující tým, - analyzovat podmínky v MŠ - kontrolovat kvalitu podmínek pro vzdělávání Kritéria: - podpora vedení (vytváří zdravé školní klima - pečuje o vztahy mezi pedagogy, dětmi i vzájemné vztahy), - profesní jednání, spolupráce s odborníky, s pedagogy	Hospitace, kontrolní činnost, analýza dokumentů, rozhovory, porady, sebereflexe učitelů, dotazník.	Rozhovory, porady - průběžně, kontrolní činnost (hodnocení pracovníků) - nově začínající pracovníci 3x ročně, stávající pracovníci 1x - 2x ročně.	Ředitel školy, vedoucí učitelka, učitelé.

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
			Ostatní - 1x ročně.	
Kvalita pedagogického sboru	Cíle: - zjistit kvalifikovanost pracovníků, - analyzovat podmínky v MŠ - kontrolovat kvalitu podmínek pro vzdělávání Kritéria: - dosažená odborná kvalifikace, průběžné doplňování, další vzdělávání	Vzdělávání pedagogických pracovníků, hospitace vzájemné, vedoucí učitelkou, sebereflexe	Rozhovory, porady - průběžně, ostatní - 1x ročně a dle potřeby.	Vedoucí učitelka, učitelé, ředitel školy.
Vzdělávání	Cíle: - systematicky připravovat vzdělávání v souladu s kurikulárními dokumenty školy a s ohledem na potřeby dětí, - zaměřit se na sociální a osobnostní rozvoj dětí Kritéria: - plnění cílů (soulad integrovaných bloků s RVP),	Kontrola průběžného plánování, rozborů, analýza dokumentů - hodnocení týdenních plánů.	Hodnocení týdenních plánů - po skončení, 1x ročně.	Učitelé, vedoucí učitelka.
Vzdělávací výsledky	Cíle: - sledovat pokroky dítěte vzhledem ke kompetencím ve všech vzdělávacích oblastech, - sledovat vývoj a učení dětí, naplňování očekávaných výstupů Kritéria: - naplňování cílů ŠVP	Vedení portfolia, pozorování, analýza prací, fotografie, pedagogické rady, rozhovory.	Na úrovni třídy, MŠ - 2x ročně.	Učitel, vedoucí učitelka.
Podpora dětí při vzdělávání (rovné příležitosti)	Cíle: - podporovat děti ve vzdělávacím procesu s přihlédnutím k jejich individuálním potřebám, - rozvíjet otevřenost, toleranci, respekt vůči jinakostem, - průběžně kontrolovat kvalitu podmínek pro vzdělávání Kritéria: - vytvářet každému dítěti a jeho rodině rovné příležitosti ke vzdělávání bez ohledu na jeho pohlaví, věk, etnickou příslušnost, kulturní, rodný jazyk, náboženství, rodinné zázemí, ekonomický status nebo potřebu podpůrných opatření, - osobnostní rozvoj dětí - dítě součástí kolektivu	Vzájemné rozhovory, hospitace, sebereflexe učitelů, pozorování	Průběžně, 2x ročně na základě průběžných záznamů.	Ředitel školy, všichni učitelé, ostatní zaměstnanci.